

**Historia Pelagiana Et Dissertatio De Synodo V.
Œcumenica In Qua Origenis ac Theodori Mopsuesteni
Pelagiani erroris Auctorum justa damnatio exponitur, &
Aquilejense Schisma describitur**

Noris, Enrico

Patavii, 1708

Cap. 6. Euty chius eligitur Patriarcha Constantinopolitanus. Annus obitus Sancti Datii Mediolanensis statuitur, eaque occasione Procopii de annis belli Gothici anacronismus demonstratur. Origenes ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72486)

nicorum die, idest Kalendis Februarii, ac postea in eisdem afferi missum à Principe Petrum pridie Kal. Februarias, errorem vidit, atque proximum locum corrigens postridie Kalend. Februarias legendum dixit. Sed ex inobservatis à Baronio Cyclis error emendatur. Anno 552. Kalendæ Februariæ incidere in feriam V. non autem in diem Dominicum; ergo legendum est V. Kalendas Februarias, quâ die festum Dominicum contigit, iterumque pridie Nonas Februarias. Fuit annus bisextilis Cyclo Solis I. Lunæ II. lit. G. F. In eâ verò Epistolâ scribit de latâ in Theodorum sententiâ, quâ ab Episcopatu amovebatur: Pro mansuetudinis vestre intuitu, & spe conversionis ejus, sicut dictum est, publicè proferre distulimus. Unde falsum est, quod in chronologica sinopsi in calce ad Facundum Hermianensem Sirmondus scripsit, Vigilium latam demum contrâ Theodorum sententiam publicasse. Insuper fallitur Bollandus tomo I. de vitis Sanctor. die 14. Januarii, scribens, eâ die anno 552. Sanctum Datium Mediolanensem obiisse, quod etiam asseruit antè Bollandum Baronius in notis ad Martyrologium ad eandem diem, etenim eo ipso anno Datius Nonis Februarii vivebat, & à Vigilio ad Augustum nuncius destinabatur.

Verùm, ut ad institutum redeam, Justinianus Synodi peragendæ cupidus, aures jam tandem Vigilio dare occcepit, videbat enim reluctante Pontifice Romano nihil solidi eâ in causâ statui posse. Quare non amplius erat alieno à Vigilio animo, quod ubi Mennas, ac aulæ Prothæ Theodorus, alique intellexere, libellum fidei contulerunt, illumque Vigilio adhuc in templo Divæ Euphemie commoranti obtulere. In eo expeditâ fidei professione juxta decreta quatuor Synodorum facti veniam à Vigilio his verbis postularunt: *De injuriis autem quacunque Beatitudini, vel Sedi vestre factæ sunt, eas quidem non feci, sed quia pro pace Ecclesie modis est omnibus festinandum, velut si eas fecissem, veniam postulo. Quia verò tempore discordiæ excommunicatos, vel non receptos à Beatitudine vestrâ in communionem suscepi, pariter veniam postulo.* Subscripsere libellum.

Mennas Constantinopolitanus

Theodorus Casareæ Cappadociæ;

Andreas Ephesinus. Aliique.

Res hæc benè vertit Mennæ, nam paulò post obiit Sedi Apostolicæ conciliatus, ut dicemus. Edicta etiam Princeps revocat, & jam Patribus Constantinopolim ad Synodum venientibus ex integro causâ trium capitulorum dijudicanda dimittitur, ac Vigilius relicta Calchedone iterum Byzantium petit. Inter cæteros, qui ad Synodum venerant, erat Eutyrius Monachus Amaseni Metropolitæ Aprocrisarius, qui in quodam privato Episcoporum congressu ortâ quæstione, an mortuus ab Ecclesia damnari posset, Josiæ Regis exemplo mortuorum Idolatrarum sepulchra dejicientis, ac profanos einares ventilantis defunctos damnari posse probavit, quod mirificè Imperatori placuit. Hunc Eutyrium annos jam natum quadraginta Mennas non modò ob sanctitatis, ac doctrinæ experimenta colebat, verùm etiam illum sæpè Justiniano commendaverat, futuri enim præcius eundem uti successorem honorabat. Auctor est Eustathius, qui vitam Sancti Eutyrii scripsit, Mennâ jubente Eutyrium ad Justinianum accessisse: *Confestim autem, inquit, misit illum ad Imperatorem, apud quem cum de rebus propositis disputaretur, apparuit omni divinâ, humanâque disciplinâ instructissimus.* cap. 18. Ineunte circiter Decembri

Mennas diem obiit; magno apud Constantinopolitanos sui desiderio relicto. Consecratus fuerat ab Agapeto Papâ ejecto Anthimo hæretico anno 536. Contrâ Acephalos Synodum in regiâ urbe coegit, cujus etiam acta extant. Hic Origenem à Justiniano damnandum curavit, primusque Patriarcharum lata contrâ Origenem anathemata subscripsit. Nobilissima templa eximiâ Justiniani munificentia ædificata consecravit. Justiniano tamen nimium iudulsi, hinc semel, iterumque cum Vigilio diffidia. Hæc maculas supplex ab offenso Pontifice veniam postulans abluit, atque ipsi etiam Vigilio desideratus è vitâ discessit.

CAPUT VI.

Eutyrius eligitur Patriarcha Constantinopolitanus. Annus obitus Sancti Datii Mediolanensis statuitur, eaque occasione Procopii de annis belli Gothici anacronismus demonstratur. Origenes Pelagianorum Amasius in Synodo V. Oecumenicâ damnatur. Halloix ubique falsi convictus.

Justinianus inter plurimos candidatos Eutyrium Monachum Amasenum nihil tale cogitantem Mennæ successorem designans Petro Referendario, quem hoc anno sæpè cum mandatis ad Vigilium miserat, imponit, ut Eutyrium cum honore custodiat, ejusque curam gerat. Indè Imperator Clero, ac sacro Patrum cœtu advocato, eisdem teste Eustathio in lib. de Vitâ Eutyrii his allocutus est: *Cum in ade Divi Petri Principis Apostolorum, in quâ Senatus habebatur, me somnus complexus esset, in quiete vidi Principem Apostolorum mihi magnum Eutyrium ostendentem, dicentemque: Fac ut hic sit Episcopus.* Quo oraculo monitum se fuisse dixit, ut Eutyrium in Mennæ locum subrogaret, atque hoc pacto Eutyrius renunciatus est Patriarcha Constantinopolitanus. Baronius scribit initio anni 553. Eutyrium electum. Verùm Theophanes qui commentaria rerum Byzantarum exactè calluit, hæc tradit: *Eodem tempore Mennas Episcopus C. P. defunctus est, in cujus locum suspectus Aprocrisarius Amasæ Presbyter, & monasterii ipsius Amasæ Monachus Eutyrius eo ipso die, quo Mennæ cadaver in sacris adytis adhuc expositum jacebat. Quare cum Baronius, & alii post ipsum asserant, Mennam mortuum anno 552. eodem quoque anno recitanda illis est electio Eutyrii. Sanctus Nicephorus Patriarcha C. P. qui suorum decessorum chronicon scripsit, de Eutyrio hæc habet: Eutyrius Presbyter, & Monachus in monasterio Amasæ annis XII. mensibus duobus. Hoc ejecto à Justiniano Imperatore ipsius anno XXXVIII. Joannes presbyter Antiochiæ ex numero Scholasticorum annis XII. mensibus septem. Eutyrius iterum sub Justiniano (lege Justino) restitutus consecratus annos IV. menses sex. Hanc chronologicam thesim integram recitavi, quia est exactissima, ut patebit. Eustathius, qui Eutyrii vitam, cujus lateri semper inhæsit, diligentissimè scripsit, auctor est, Eutyrium à Justiniano è cathedrâ pulsum in festo Sancti Timothei nempe 24. Januarii. Reddo ejusdem verba ex cap. 53. *Cum enim dies festus Sancti Timothei in Hormisdâ, ut antè diximus, celebraretur, illinc vir pius sacrificium faciens sublatu est, & ea pertulit, qua passus est.* Et cap. 54. *Nam in persecutionis tempore Sabbatum, & hyems erat, vige-**

simo

imo enim secundo mensis Januarii vir Dei Sanctus ten-
 tuus, & eiectus fuit. Error librarii corrigendus
 est, & pro 22. dies 24. reponendus ex festo Sancti
 Timothei. Duodecim annos antè exilium sedisse
 affirmat Eustathius cap. 23. *At magnus hic vir Dei*
Euty chius pari amorum numero, quot sunt Apostoli,
Christi gregem pavit. Dies 24. Januarii Sancto Ti-
 motheo sacra incidit Sabbato anno 565. Cyclo Solis
 XIV. Lunæ XV. lit. D. ergo retrocedendo per annos
 duodecim menses duos erimus circà initia Decembris
 anni 552. Baronius putavit, exilium Euty chii ac-
 cidisse anno 564. ibidem Num. 15. In hoc eximio,
 ac summæ eruditionis historico Cyclorum observa-
 tio passim desideratur, ex cuius defectu in anacro-
 nismos lapsus est.

Anno 553. Euty chius ineunte anno 553. fidei professionem ad
 553. Vigilium misit datam in festo Theophaniorum. Scri-
 bit Lupus cap. 6. comment. ad Synodum V. hanc
 professionem fidei traditam Pontifici etiamnum cap-
 tivo ad Sanctam Euphemiam, ac mox Belisarium
 cum aliis legatis, itemque Petrum Referendarium
 ad eundem destinatos, ut datis denuo sacramentis
 Pontificem Byzantium adducerent, & tunc Vigilium
 scripsisse encyclicam de suis calamitatibus. Labitur
 vir insignis, nam ex Cyclis apertè superiùs mon-
 stravimus legationem illam contigisse die 28. Janua-
 rii anno 552. At Mennas decimo postea mense
 obiit: Vigilium verò, cum accepit professionem fi-
 dei ab Euty chio, Constantinopolim regressum inde
 colligo, quòd priorem professionem fidei hoc titulo
 inscribit in suo Constituto: *Exemplum primæ profes-
 sionis, quam ad Sanctam Euphemiam templum fecerunt.*
 Posteriori autem Euty chii hunc titulum præfigit:
*Exemplum professionis, quam residui Episcopi Theo-
 phaniorum die nobis fecerunt.* Ubi vides priorem lo-
 co, alteram tempore signari. Cæterum Euty chius
 laudatis quatuor Synodis, atque Leonis Epistolis
 rogat Vigilium, ut jam tandem Concilium de tribus
 capitulis inchoet. Subscribere Epistolam
Euty chius Constantinopolitanus

Apollinaris Alexandrinus) Patriarchæ.
 Dominus Antiochenus)
 Elias Thebalonicensis)

Vigilius VIII. Idus Januarii Patriarchis respondens
 ipsorum fidem collaudat, petitioni verò de discuti-
 endâ causâ trium capitulorum hæc reponit: *Anui-
 mus, ut de tribus capitulis, ex quibus questio nata est,
 facto regulari conventu, servatâ equitate, mediis sacro-
 sanctis Evangelii collationem cum unitis fratribus ha-
 beamus, & finis detur placitus Deo, & conveniens,
 iis, quæ à Sanctis quatuor sunt definita Conciliis.* At
 illis clausulis facto regulari conventu, servatâ equita-
 te, ita Synodum indici Pontifex consentiebat, ut &
 Latini Episcopi pari numero adessent, ne decretis
 postea Synodalibus adversarentur, de quâ re infe-
 riùs iterum sermo redibit.

Hoc eodem anno 553. ineunte die 14. Januarii
 Sanctus Datus Antistes Mediolanensis post ingentes
 ærumnas forti animo toleratas è vivis excessit; cã
 enim die eundem obiisse tabulæ sacre Ecclesiæ Me-
 diolanensis, ac Romanum Martyrologium testantur
 apud eruditissimum Bollandum. De anno verò inter
 Scriptores non convenit, nam Baronius, ac Bollandus
 anno superiori eundem decessisse existimant,
 quorum sententia ex literis Vigili datis hoc anno
 Nonis Februarii redarguitur, in quibus Datus tan-
 quam superstitis mentionem facit, ut capite superio-
 ri notatum est. Ripamontius lib. 7. Historiæ Ec-

clesiæ Mediolanensis usque ad annum 556. illius obi-
 tum protrahit; Victor Tunonensis mortuum scribit
 post consulatum Basilii XIII. qui est illi annus 554.
 quo anno etiam tradit Totilam à Narsete victum.
 Certum est, ex literis Pelagii Papæ ad Narsetem objis-
 se Datum Totilam adhuc regnante, ac Narsete in Ita-
 liâ exercitum regente, hæc enim Pelagius scribit:
Recolere enim debet Celsitudo vestra, quid per vos Deus
fecerit tempore illo, quo Istriam, & Venetias tyranno
Totilâ possidente, Francis etiam cuncta vastantibus, non
antè tamen Mediolanensem Episcopum fieri permisisset,
nisi ad elementissimum Principem exinde retulissetis, &
quid fieri debuisset, ejus iterum scriptis recognovissetis,
& inter ubique furentes hostes Ravennam tamen & is,
qui ordinabatur, & qui ordinaturus erat, nempe Me-
tropolitam Aquilejensis, providentiâ culmini vestri de-
ducti sunt. Panvinius meus, Sigonius, ac cæteri
 Recentiores Chronologi Calvisius, Petavius, Ricci-
 olius, alique Narsetem anno 552. in Italiam exac-
 tã hyeme venisse, atque æstate incumbente ab eodem
 Totilam acie victum scribunt, quod certè etiam ex
 Procopio tunc vivente colligitur, qui pugnam illam
 refert anno labente Gothici belli decimo octavo, qui
 ab hyemis exitu anni 552. inchoabatur. Theophanes
 etiam testatur, hæc eodem anno contigisse. Cæterum
 cum evidenter, ut mox ostendam, pateat, Procopium
 in designandis illius belli Gothici annis lapsum esse,
 duorumque annorum gesta in unicum annum perpe-
 ram congestisse, aliunde veritas petenda est. Ego qui-
 dem arbitror, Gothos Rege Totilâ occiso anno belli
 decimo nono labente à Narsete primum superatos,
 nempe anno 553. quod insignis illius sæculi chrono-
 logus Marius Aventicensis testatum reliquit, hæc
 enim scribit: *Post consulatum Basilii anno XII. Indic-
 tione I. Hoc anno Baduilla Rex Gothorum ab exercitu Rei-*
publicæ per Narsetem Chastularium Eunuchum interfi-
citur. Cum verò huic Chronologo annus 542. sit
Post consulatum Basilii annus I. planè annos 553. Nar-
 setis victoriam alligat, quod etiam ex indictione pri-
 mâ denotatur, quæ anno eodem mense Julio currebat.
 Idem verò Marius in consequenti Teje occisionem
 refert. Procopius lib. 4. dissertè scribit Totilâ oc-
 ciso Narsetem Romam statim recuperasse, quando
sexum, & vicissimum principatus annum habebat Jus-
tinianus. At hoc ipso anno 553: Kalendis Aprilis
 annum 26. imperii Justinianus complevit, Totilâ
 verò mense Julio victus fuit, nam mense Augusto ex
 Theophane victoriæ nuntius C. P. appulit. Quare
 cum ex antiquis tabulis Ecclesiæ Mediolanensis constet,
 Datum obiisse die 14. Januarii, Totilâ adhuc
 superstitè, nondum enim eodem occiso Vitalis Me-
 diolanensium Præsul Ravennæ consecratus fuerat ex
 laudatis literis Pelagii, consequens fit, ut hoc an-
 no 553. & Datus obitus, & Totilæ occisio contige-
 rint. Lucas Holstenius memoratas modò Pelagii li-
 teras non quidem Narseti, sed *Valeriano Patricio* ins-
 criptas edidit p. 1. collect. Rom. pag. 227. De hoc
 Valeriano scribit Procopius lib. 4. *Narseti autem Ra-*
vennam, ut venerat, sociati sunt Duces Valerianus, &
Justinus. At cum Narses summam in Italiâ præfec-
 turam gereret, ad eundem potius scripsisse Pelagium
 dixerim, & quidem de re gravissimâ, rogabat enim,
 ut Antistites Mediolani, & Aquilejæ Synodi V. ob-
 trectatores Constantinopolim sub custodiâ mitteret.
 Ex his patet, errasse Ripamontium, qui Vitalem
 Datus successorem à Pelagio consecratum putavit, ini-
 tiatus enim fuit Episcopus Ravennæ ab Aquilejensi
 Metropolitâ Vigilio etiamnum Pontificatum tenen-

te. Scribit Victor Tunonensis, Datum anno 554. Constantinopolim venisse, ac tria capitula damnasse, eademque die percussum occubuisse. Sed cum Datii constantia in sequenda Vigilii sententiâ nobis constet, meritò cum meo Lupo homini Schismatico nullam fidem præstandam ducimus, præsertim cum isthæc eo anno affirmet contigisse, quo jam Datus diem obierat.

Sed jam demonstrandum est, Procopium in belli Gothici annis recensendis errasse, non solum quòd eidem Panvinius, Sigonius, Baronius, aliique celeberrimi Scriptores astipulati sunt (isti enim Procopio, qui cum Belisario eidem bello interfuit, ex æsse fidem præstandam duxere) verum etiam quòd ad nostræ historiæ chronologiam exactiorem id plurimum conducit. Primus annus belli Gothici, ut ex Procopio cap. 3. probavimus, incepit anno 535. quo Siciliam Belisarius exactis Gothis recuperavit. Anno 536. cum circa Paschalia festa seditio per Africam Romanis militibus incessisset, Belisarius in Africam advolans fugato seditioso Stotzæ exercitu rem composuit. Scribit Procopius lib. 2. de bello Vandalico: *Decimus is erat annus Justiniano Imperanti, decimus vero annus ejusdem Imperii inchoabatur anno 536. à Kalendis Aprilis.* Porro Belisarius in Siciliam rediens exortos ibi etiam tumultus compescuit, ac dispositis per insulam præsidii in Calabriam transmisit. Brutis, ac Lucanis in deditiorem acceptis Neapolim obsedit autumno incumbente; scribit enim Procopius, eundem veritum, ne pluviiis ad obsidium solvendam magnâ cum impedimentorum jacturâ cogeretur, vasa colligi jussisse, cum nil tale cogitanti per occultum aditum in urbem penetrandi modus indicatus est, atque eo pacto Neapolim occupavit. Rebus autem eâ in urbe è sententiâ compositis, copias Romam versus eduxit, quâ etiam feliciter sine pugna potitus est. Hæc ait Procopius: *Receptaque est Roma sexagesimo anno, mense eodem postquam à barbaris incesa fuerat.* lib. 1. de Bello Gothico. Captam verò à Barbaris fuisse Basilisco, & Armato Consi. nempe anno 476. testatur Marcellinus Comes in Chronicis; quare recuperata est anno 536. Addit Evagrius, Belisarium Romam ingressum die 9. Decembris. His recensitis idem prosequitur recensere, quas postea urbes Dux Belisarius in potestatem redegit. Hic verò more solito secundus annus belli Gothici Procopio claudendus erat, nempe: *Sic hyems exiit, finemque imposuit anno secundo belli, quod Procopius describit.* Verum hujus distinctionis oblitus pergit Procopius narrare, Vitigem cum CL. millibus armatorum Ravennâ egressum, ac mense Martio Romam obsedisse, ibique in plures menses protractam obsidionem cum egregiis & civium Romanorum, atque hostium factis describit. Paulò post initium libri secundi ait, Euthalium circa brumalem Solis pulsus Romam cum stipendiis militum appulisse, quibusdam verò conflictationibus narratis concludit: *Sic hyems exiit, finemque imposuit anno secundo belli, quod Procopio describitur.* Ex quibus patet, laudatum Scriptorem duorum annorum gesta ad unicum perperam restrinxisse, neque enim Neapolim, Romamque Belisarius occupavit eodem anno, quo Vitiges urbi castra circumdedit, eandemque longiori obsidio oppugnavit. Hinc factum est, ut apud eundem Historicum aliorum quoque annorum gesta haud suo tempore recelescantur. Etenim lib. 3. narrata urbis expugnatione per Totilam Gothorum Regem ait: *In his hyems se circumegit, & anni duodecimi belli hujus aderat finis, quod Proco-*

pius ipse conscripsit. Duodecimus belli Gothici annus exiit unâ cum hyeme anno 547. At Roma captâ est anno belli decimo tertio hyeme jam sæviente. Auctuarium Marcellini hæc habet: *Indictione X. post consulatum Basilii VI. Totila dolo Isaurorum ingreditur Romam XVI. Kalendas Januarias.* Quare anno 547. die 17. Decembris Totila urbem occupavit. Marius Aventicensis eadem Indictione X. post consul. Basilii VI. ait: *Eo anno Baduila Rex Gothorum Româ captâ, depopulavit &c.* Sanctus Gregorius Magnus lib. 2. Epist. 36. disertè affirmat, Gothos urbem occupasse, postquam Vigilium in urbe regiâ constitutus anathema in Acephalos publicavit, verba dedimus cap. 3. at certum est, Vigilium anno 547. C-P. appulisse, quod itidem monstratum est loco proxime memorato. Ex his ergo anachronismus Procopii patet, ex quo tot insignes viri errandi occasionem acceperunt. Quare cum unius anni additione Procopius corrigendus veniat, Datii Mediolanensis obitus, ac Narsētis in Italiam adventus, moxque subsequuta Totilæ occisio ad annum 553. referenda est. Baronius quidem, ut notabamus, annum 535. inter belli Gothici annos non numeravit, sed planè contra Procopium, & rei gestæ veritatem. Sigonius verò lib. 18. de Imperio Occidentali ad annum 538. universa revocat, quæ Procopius duobus annis gesta affirmavit, (ut cuique legenti patebit) ne bellum Gothicum ultra decem, & octo annos extenderetur.

Sub finem anni præcedentis 552. frequentissimi Episcopi Byzantium ad Synodum advenerant, tres enim Patriarchæ aderant, itemque Helias Metropolitæ Thessalonicensis, ut ex subscriptione libellorum ad Vigilium patet, qui tamen paulò post discessit relicto Benigno Episcopo Heracleæ Pelagoniæ, qui suas in Concilio vices ageret. Hi quidem sapius convenientes Ecclesiasticas causas tractabant, ut ex Eustathio colligitur. In his verò congressibus antè Majum præsentis anni celebratis damnatum Origenem, & approbatum decretum Justiniani contra eundem à decennio latum certum existimo. Cedrenus ad annum Justiniani vigesimum sextum recitat ad verbum literas Imperatoris ad Synodum, queis Patres hortatur ad Origenem damnandum: *Vos hortamur, ait, o sanctissimi Patres, ut in unum collecti subjectam expositionem, & singula ejus capita examineis, damnetisque cum Origenes omnes, qui idem sentiunt.* Baronius, cui etiam Lupus astipulatur, rectè monet capita à Justiniano laudata contineri in ipsis literis ab eodem olim ad Patriarchas contra Origenem missis unâ cum anathematismis ibidem subjectis, quæ cum à Patriarchis tunc validata fuerint, publicâ Oecumenicæ Synodi subscriptione iterum confirmata sunt. Res graviori consideratione non indigebat, ex literis enim encyclicis olim Origenes in universâ Ecclesiâ damnatus fuerat, & Patriarchæ antequam consecrarentur, demore Origeni anathema dicebant, hoc enim in edicto Justiniani mandabatur, quod de cæteris aliis Episcopis etiam constabat. Hinc sessio illa, utpotè de re non semel, sed iterum judicatâ, haud in plura exemplâ transcripta fuit, cum unicuique edictum Justiniani sufficeret. Ut verò certum est, Origenem in Synodo V. damnatum, ita incertum mihi videtur tempus, quo damnatio illa peracta fuerit, num anno 552. sub Meana, vel potius anno 553. jam inchoato sub Eutychio. At cum videam initio statim anni à Patriarchis rogari Vigilium, ut causam de tribus capitulis inchoet, existimo controversiam de Origenes paulò antè discussam.

Duo tamen hic nobis probanda sunt, Origenem in Synodo V. damnatum fuisse, & hanc damnationem priorem fuisse proseriptionem trium capitulorum; video enim de hoc secundo cum eruditissimo Scriptore mihi esse luctandum, nam Petrus de Marcâ in parvâ dissertatione de Synodo V. scribit: *Ceterum cognitionem de Origene successisse trium capitulorum cognitioni, ipsa series actorum Quintæ Synodi aperte ostendit. Quæ sanè procul à vero sunt, cum ex actis Synodi citrà dubium oppositum colligatur. Synodus V. canone XI. ait: Si quis non anathematizat Arium, Eunomium, Macedonium, Apollinarium, Nestorium, ORIGENEM cum impiis eorum conscriptis, & omnes alios hereticos, qui condemnati, & anathematizati sunt à Sanctâ Catholica, & Apostolica Ecclesiâ, & à prædictis Sanctis quatuor Conciliis, & eos, qui similia prædictis hereticis sapuerunt, vel sapiunt, & usque ad mortem in suâ impietate permanserunt, vel permanent, talis anathema sit.* Hic canon editus est collatione VIII. habitâ IV. Nonas Junias, quæ cum postrema fuerit in causâ trium capitulorum, colligitur antea jam Origenis causam cognitam fuisse, alias Origenem damnasset, antequam illius errores examinasset, & ex consequenti per summam injuriam Adamantius fuisset indictâ causâ damnatus. Sed est aliud contrâ Marcam argumentum prorsus ineluctabile. Theodorus Cappadox magnus ille Origenis protector probaturus, posse Theodorum Mopsuestenum, licet olim mortuum jure damnari, ita Synodum allocutus est Collat. 5. *Et multos quidem etiam alios inveniimus post mortem anathematizatos: Nec non etiam Origenem, & si ad tempora Theophili Sanctæ memoriæ vel superius aliquis recurrit, post mortem inveniunt anathematizatum, quod NUNC in ipso fecit, & vestra Sanctitas, & Vigilius Papa religiosissimus antiquioris Romæ.* En fatente Origenistarum Principe à Synodo V. & à Vigilio Papâ Origenes damnatus fuit, & quidem antequam terminata esset cognitio trium capitulorum. Hoc testimonium est adeo evidens, ut rem extrâ dubium ponat. Sexta Synodus Oecumenica sub Sancto Agathone Papâ actione 17. in definitione fidei laudatis quatuor Synodis prioribus contestatur, se recipere decreta super has, & ultimæ harum Quintæ Sanctæ Synodi, quæ hic congregata est adversus Theodorum Mopsuestenum, Origenem, Didymum, & Evagrium, & scripta Theodoretî adversus duodecim capita laudabilis Cyrilli, & Epistolam, quæ dicitur Iba ad Marin Perfam scriptam. Et in Edicto fidei act. 8. *Suscipimus quoque, & quæ in temporibus Justiniani D. mem. in prædictâ à Deo conservandâ nostrâ felicissimâ civitate Complosa est Synodus contrâ Dei impugnatores Origenem, Didymum, & Evagrium, & obscana Theodori, & Judaica scripta &c.* His concinit Synodus VII. Oecumenica, quæ est Nicæna II. act. 7. *Præterea, inquit, Origenis, Evagrii, & Didymi fabulositates anathematizamus, quemadmodum Synodus C-P. Quinta numero docuit.* Igitur Origenem à Synodo V. damnatum fuisse publica Ecclesiæ sententia est.

Dabo etiam Scriptores nobilissimos, qui antè Synodum VI. florere. Cyrillus Scythopolitanus Sancti Sabæ discipulus, qui & Magistri, & Eutyrii vitas diligentissimè scripsit, cap. 109. de Vitâ Sabæ apud Surium die 5. Decembris ait: *Post hæc tunc Sancta, & Oecumenica Quinta Synodus congregata fuisset Byzantii, Theodorus Mopsuestia, & Origenes, & una cum his impia de præexistentiâ, & restitutione dogmata generali fuerunt subiecta anathemati.* Idem in Vitâ Eutyrii die 20. Januarii apud Bollandum

cap. 28. hæc scribit: *Cum præcedente autem tempore postea congregata fuisset Constantinopoli Quinta Synodus, & Origenis, & Nestorii dogmata fuissent ab eâ percussa anathemate, & qui novam Lauram tenuerant, Origenistæ illinc essent expulsi, & fideles, & Orthodoxi Patres rursum in eam migrassent, permittente mihi admirabili Joanne Silentario, eo inquam, qui erat Episcopus, discedo à cænobio, & ipse quoque versor in hac Laurâ.* Hæc ille, qui cum eo tempore vixerint, de pressorum per Synodum V. Origenistarum oculatus testis venit. Ex his patet Halloix hallucinatio, qui quæst. 10. §. 382. hæc scripsit. *Evagrius primus è Græcis hanc artem contraversiam, & quem alii Scriptores Græci cacorum more secuti sunt.* Imò primus est Cyrillus omnium Græcorum Scriptorum, quos modo habemus, qui cæcus sanè non fuit, sed Origenistas ex Synodi V. decretis è novâ Laurâ expulsos fuisset oculis vidit, atque in eadem Synodo eosdem damnatos esse perspexit. Halloix, qui isthæc non legit, cacorum more perperam de non visis judicavit. Sed præclaro etiam testimonio à Cosmâ Diacono in Synodo septimâ actione primâ recitato iterum Halloix rejicitur; est quidem longiusculum, sed planè totum hic inferendum, ex eo enim cognoscemus exitum Origenistarum, qui tot turbas sub Nonno in novâ Laurâ in Palestinâ dedere. *Cosmas venerabilis Diaconus & sacri Patriarchatus Cubicularius ex Vitâ à S. P. N. Sabæ legit. Itaque cum Sancta universalis Quinta Synodus Constantinopoli esset congregata communi, & generali anathemate rejecti sunt Origenes, ac Theodorus Episcopus Mopsuestias, & quæcunque ab Evagrîo, & Didymo dicta sunt de præexistentiâ, sive πρὶν ὄντων &c. Probarunt autem id quatuor Patriarchæ presentes. Præterea Imperator noster Dei amantissimus actâ Synodi Hierosolymam misit, in quâ civitate coactio Episcoporum conventu quotquot erant Palestinorum Episcopi manibus, & pedibus, & ore sententiam, & statutum Synodi confirmarunt, nisi quod Alexander Abyles contrarium sensit, quamobrem Episcopatu exutus Byzantium se recepit, & terræmotu obrutus est, & sepultus. Novæ Lauræ verò Monachi se à Catholica communione separarunt. At verò Patriarcha Eutychius (Eustochius) diversis modis eos aggressus per octo menses illos admonuit, & cum precibus suis non valisset eis persuadere, quò Ecclesiæ Catholicæ communicarent, imperialibus jussionibus usus per Anastasum Ducem à novâ illos Laurâ projecit, provinciæ totam ab eorum pestilentia liberavit. Hæc potest esse excerpta ex Cyrillo in libro de Vitâ Sabæ, undè quæ apud Surium legitur, mutilata est. Bollandus integram se invenisse indicat in fine prolegom. ad Vitam Theodosii Cœnobiarchæ die 11. Januarii. Audis Origenem damnatum, gesta item contrâ eundem Hierosolymam transmissa, & tandem Origenistas Neolaurenses expulsos, universamque Palestinam Origeni maledixisse?*

Sanctus Sophronius Patriarcha Hierosolymitanus qui paulò post Synodum V. floruit, in Epistolâ ad Sergium, quæ recitatur act. 11. Synodi VI. hæc scribit: *Etiam quintum præter istos, & post istos aliud Concilium universaliter constitutum suscipio, quod in regiâ urbe etiam id celebratum est Justiniano tunc scepra Romani imperii dispensante, & omnes ejus præclaras definitiones, quod ad confirmationem quidem nominatissimi Calchedonensis Concilii congregatum est. Perimit autem, & in interitum proficit PRINCIPALITER ORIGENEM insanum, & omnes ejus pomposas somnolentias, & plena multæ impietatis commenta. Evagrii quoque cum eo, & Didymi dogmata, & omnia eorum pagana, atque pro-*

prodigiosa, nec non & fabulosa deliramenta. Post quos & Mopsuestenum avellit Theodorum Magistrum Dei rebellis Nestorii &c. Hoc ipsum testatus est Maximus Patriarcha Aquilejensis in Synodo Lateranensi coram Sancto Martino Papâ celebratâ: *Contrâ Theodorum*, inquit secretario primo, & *Origenem in Sanctâ Quintâ Synodo accusator quidem nullus, sed tantummodò eorum conscripta ad accusationem ipsorum, & reprehensionem sufficere noscuntur.* Claudat horum dicta Evagrius, qui lib. 4. cap. 38. aliàs 37. hæc recitat de Synodo Quintâ: *Relatum est igitur ad Justinianum à Synodo post exclamations contra Origenem, & eos qui pariformiter cum illo seducti erant, factas. Quâ de re ista ad verbum inter cetera sunt relata.* Et recitatis quibusdam Patrum exclamationibus ait: *Istis adiunxerunt & capita eorum, quæ cum Origene sentientes docuerunt &c.* Quis autem, nisi Halloix, dixerit Evagrius ista finxisse? testatur se ad verbum illa ex actis Synodi excerptisse; & quidem Justiniani literas contra Origenem ad Synodum datas recitat Cedrenus. Sanè stultitiæ proximum est, adhuc negare Origenem in Quintâ Synodo esse damnatum, & tamen non pudet Halloix, erroris illos arguere, qui dixere lata in Synodo V. contra Adamantium anathemata, & obstinatè hæc reponere: *In Quinto Concilio nihil prorsus de Origene tractatum est.*

Vidit Halloix anathematismum XI. Quintæ Synodi, & cum nullus superesset defensionis locus, ridiculam prorsus responsionem commentus est: *Intrusum*, inquit, *haud dubiè est nomen Origenis in anathematismum undecimum collatione octavâ.* Quæst. 10. §. 23. ab homine, addit, *quopiam, ut supra indicavi, saltem imprudenti nomen ejus anathematismo undecimo improbè adiectum est.* Hæc probat, quia Eutychemi non Origenes, sed Dioscorus proximè locandus fuerat, ita enim Patres utrumque simul ferè ubique nominant. Rursus Gregorius Magnus lib. 2. Epist. 36. indict. 10. unam tantum personam damnatam dicit in Synodo V. nempe Theodorum Mopsuestenum, non igitur Origenes etiam proscriptus fuit, aliàs duo damnati fuissent. Denique idem anathematismus legitur in edicto Justiniani contra tria capitula, ubi Origenis nomen non apparet. Atque ex his putat Halloix insertum canoni undecimo Origenem. His positis facilem responsionem testimonis Sextæ, & Septimæ Synodi procedit, nempe utriusque Concilii Patres secutos acta Synodi V. corrupta pag. 390. ubi in margine hæc leguntur: *Sexta Synodus in errorem tracta est à Quintâ, & post se traxit Septimam.* At cum in Collatione V. Theodorus Origenistarum Dux fatetur à Synodo V. damnatum Origenem, fabulam putat dicens esse *adulterinum, & suppositivum locum, interjecta, & intrusa verba* pag. 388. Hæc Origenis advocatus.

Heu quò precipitem egit hominem cæcus in Origenem amor? Si Origenis nomen ab invidâ manu intrusum fuit undecimo anathematismo, tuum erat codicem cariosum quempiam alicubi gentium literatarum, vel etiam barbararum nominare, ubi canon ille Origenem inter proscriptorum capita non recenseret. Latina Ecclesia sacrorum Conciliorum codices legitimos, atque incorruptos in Ecclesiasticis scriptis semper conservavit, atqui inter hæc sacra volumina erant gesta Quintæ Synodi. Hinc cum Sanctus Martinus Papa, qui antè Sextam Synodum Lateranensem Concilium contra Monothelitas celebravit, dixisset: *Offerantur imprimis per eos, quorum interest, reverendissimæ sanctarum quinque universalium*

Synodorum definitiones, lectis definitionibus priorum quatuor Conciliorum dictum est: Definitio Sanctæ Quintæ Synodi, cujus quidem definitionis anathematismus XI. ita exhibitus est: Si quis non anathematizat Arium, Eunomium, Macedonium, Apollinarem, Nestorium, Eutychem, ORIGENEM cum impiis eorum conscriptis &c. talis anathema sit. Vides in Ecclesiæ Romanæ legitimis codicibus Origenem in anathemate XI. cum reliquis condemnatum? Sed gravius adversarium premo. Cum in Synodo Sextâ deprehensi fuissent Monothelita codices Synodi V. corruptisse, & id Legati Pontificii altâ voce protestarentur, Sancta Synodus dixit illos convinci *antiquis, & immutatis ejusdem Sancti Quinti Concilii libris*, qui ex archivio Patriarchali producti publicè eo in conventu lecti sunt; & ex *authenticis* codicibus hæreticorum fraude detectâ Synodus univèrsa exclamavit: *Anathema simul, qui falsificaverunt acta Sancti, & universalis Quinti Concilii.* Hæc actione 14. recitantur. Non igitur Synodus Sexta, ut fingis, secuta est *acta V. Synodi corrupta, sed antiquos, & immutatos ejusdem Sancti Quinti Concilii libros.* Et hæc quidem plenâ Patrum Synodo contestante. De hoc tamen iterum capite sequenti pluribus agemus.

Hinc factum est, ut damnato in Quintâ Synodo Origene antè Sextam Synodum idem etiam tum in Latinâ, tum in Græcâ Ecclesiâ passim anathemati subjiceretur, quod, ut alia omittam, constat ex Synodo Lateranensi Sancto Martino Papâ Præside celebratâ, & ex Ecthesi Heraclii Imperatoris in eadem Synodo laudatâ: Concilii verba hinc damus, Ecthesim verò paulò inferiùs adducemus. Quod verò opponit Halloix, Dioscori loco Origenem ab imprudenti homine in anathematismum undecimum Synodi V. intrusum fuisse, ridicula divinatio est. Non fuit ibi Dioscorus nominatus, quia damnatus fuerat in Eutychemi, eadem enim omnia, quæ Eutychemi deliravit, Alexandrinus ille Pseudo-Antistes etiam asseruit, undè Synodus Chalcedonensis act. 3. in literis ad Sanctum Leonem Papam de Dioscoro scribit: *Quod Eutychem pro impietate damnatum suæ tyrannidis decretis innoxium statuit, & dignitatem, quæ à vestra illi ablata fuerat sanctitate (quippe ut ab eo, qui hac gratiâ erat indignus) illi restituit.* Sed Dioscorus non modo Eutychemi, sed & Hæreticorum omnium Magistri Origenis discipulus fuit, undè idem Dioscorus in libello supplici Theodori Diaconi apud Synodum Chalcedonensem act. 1. accusatur, uti *semper quæ Origenis sunt sapiens.* Infere ergo canoni illi etiam, si ita lubet, Dioscorum, ita tamen ne locopellas Origenem. At si scire cupis, qualis inter hæreticos locus Origeni, qualis Dioscoro statuatur, lege canonem 18. Sanctæ Synodi Lateranensis non pleno sæculo post Quintum Concilium à Sancto Martino Pontifice celebratâ: *Si quis, inquit, secundum Sanctos Patres consonanter nobis, pariterque fide non respuit, & anathematizat animâ, & ore omnes, quos respuit, & anathematizat nefandissimos hæreticos cum omnibus impiis eorum conscriptis usque ad unum apicem Sanctæ Dei Ecclesiæ Catholica, & Apostolica, hoc est Sanctæ, & universales quinque Synodi, & consonanter omnes probabiles Ecclesiæ Patres, idest Sabellium, Arium, Eunomium, Macedonium, Apollinarem, Polemonem, Eutychem, DIOSCORUM, Timotheum Alurum &c. ORIGENEM, Didymum, Evagrium, & compendiosè omnes reliquos hæreticos, qui à Catholica Ecclesiâ reprobati, atque abiecti sunt &c. hujusmodi condemnatus sit.* Vides Origenem cum Evagrîo, ac Didymo,

dymo, qui actione 11. Sextæ Synodi ita nominantur *Didymus, & Evagrius Origeniana vanitatis primi secretarii fœdissimi*, hæreticorum agmen claudere? reponi inter *nefandissimos hæreticos*? damnari illius *impia conscripta*? Rursus in magnâ Synodo Nicænâ II. quæ est Septima Oecumenica leges supparem Eutychemi Dioscorum datum, atque his proximum Origenem, ejusque secretarios fœdissimos. Illa quidem act. 7. in definitione fidei ait, se anathematizare: *Arii insaniam, Macedonii rabiem, Apoliinarii dementiam, Nestorii idolatriam in homine, Eutychemi & Dioscori conspirantem vanitatem, & horum multorum capitulum hydram, ORIGENIS, Didymi, & Evagrii nugas, fabulasque*. Ita Dioscorus cum Magistro Eutychemi eadem infamiæ notâ insignitur, nigrumque theta etiam Origeni præfigitur. Ergone & Lateranensis Synodus ante VI. & VII. Concilium tracta est in errorem à corrupto V. Synodi codice? Nullusne Patrum Latinorum, vel Græcorum germana, ac legitima Synodi V. acta nancisci potuit, ut Origenem tantæ infamiæ subduceret, ac collegas admoneret intrusi in anathematismum XI. Origenis? Nullusne ex sexcentis, & amplius Patribus pro Origenem advocatus surrexit? Nullus erga Adamantium miseratione aliquâ inflexus fuit? Quis porro ex his non intelligat, quo loco fuerit apud Catholicam Ecclesiam Origenes? Eadem facilitate refutantur, quæ de intruso periodo collationi quintæ Halloix fingit, ut enim ista sine teste proferuntur contrâ signatas antiquitatis tabulas, de quarum fide nullus huc usque dubitavit, ita veluti somnia in fumum abeunt.

Quod addit asseri à Magno Gregorio, unam tantummodò Personam damnatam fuisse in Synodo V. Origeni non favet, nam Pontifex hæc scribit: *In Synodo, in quâ de tribus capitulis actum est &c. de quibusdam illic solummodò Personis est actitatum, quarum una, cujus scripta evidenter à rectitudine Catholica fidei deviabant, non injustè damnata est*. Loquitur de controversiâ ibi agitatâ de Theodoro, Theodoreto Cyri, & Ibâ Edesseno, & rectè pronunciat, primum quidem cum suis scriptis fuisse damnatum, Theodoretum verò, & Ibæ scripta tantummodò, non personas. De Origenem non loquitur, quia hic antè Synodum de tribus capitulis damnatus fuerat, neque de illo Schismatici, quos ibi alloquitur Gregorius, fuere aliquando solliciti. Verùm si quæretur ab Apostolicâ Sede, num à Patribus Synodi V. solus Theodorus damnatus fuerit, respondebit Nicolaus Primus in Epistolâ ad Michaellem Imperatorem: *Quinta præterea Synodus etiam jam mortuos Origenem, atque Theodorum per eorum damnanda scripta non rectè sapuisse reprobos anathemate perculit*. Sed & antè ducentos annos hæc ipsa dicta sunt in Synodo Lateranensi à Maximo Patriarchâ Aquilejensi, cujus dicta superius laudavimus. Neque Halloix postremum illud juvat, nempe intrusum esse canonem undecimo Origenem, quod hic non legitur in edicto Justiniani contrâ tria capitula. Rem, uti erat summâ eruditione instructus, Baronius vidit. Edictum illud Justiniani compositum fuit operâ Theodori Episcopi Cæsareæ Capadocum; hoc enim testatur Vigilus Papa in Epistolâ contrâ eundem Theodorum: *Tuis, inquit, ex consuetudine incitantis liber condemnationem capitulorum ipsorum continens in palatio te assistente, & insurrente coram quibusdam Græcis Episcopis est relectus*. At Theodorus ex Liberato cap. ultim. Breviarii erat *Origenis defensor acerrimus*. Cur ergo Cæsareensis suum Origenem inter damnata capita collocasset?

Scito ergo Origenem Theodori fraude in Justiniani anathematismo omisum à Synodi V. Patribus suo, uti decebat hominem, loco inter hæreticos repositum.

Reclamat Halloix quæst. 10. S. 2. *Certè si ad aliquod unum generale Concilium spectavit perquirere de Origenem, maxime omnium spectavit ad Nicænum, utpote Origenis ætati vicinissimum*. At concilium; addit, *Nicænum simul antiquissimum, & sanctissimum nihil adversus Origenem protulit*. Veterem Origenistarum crambem reponit. *Quomodò, ajebant, damnabimus, quem Synodus Nicæna non tetigit?* Reddam ex integro voces Hieronymi Epist. 65. *Scilicet uno medicamine omnes simul morbos debere curari; Et idcirco Spiritus Sancti neganda majestas est, quia in illâ Synodo super substantiâ ejus silentium fuit?* De Ario tunc, non de Origine quæstio fuit, de Filio, non de Spiritu Sancto. *Confessi sunt, quod negabatur, tacerunt, de quo nemo quærebat*. *Quaquam latenter Origenem fontem Arii percusserunt, damnantes enim eos, qui filium negant de Patris esse substantiâ, illum pariter, Ariumque damnarunt*. *Alioquin hoc argumento neque Valentinus, neque Marcion, nec Cataphryges, neque Manichæus damnari debent, quia Nicæna Synodus eos non nominat, quos certè antè Synodum fuisse non dubium est*: Hæc ille. At non solum in Ario Origenes per Nicænos Patres damnatus est, sed & Epheci cum Nestorianis proscriptus fuit. Illi dicebant ex Photio cod. 54. & Cassiano in libris contrâ eisdem editis, *hominem ex meritis habuisse unionem cum verbo*. At hoc ipsum olim tradiderat Origenes lib. 2. Peri-archon; verba dedimus lib. 1. Hist. Pelag. cap. 1. Idem in Eutychemi damnatus est, itemque cum Dioscoro in maximâ Chalcedonensi Synodo; etenim teste Sancto Leone Epist. 11. ad Julianum Coensem erratum Eutychemi de haustu venenatorum dogmatum Origenis apparebat effusum, nempe quod anima Christi, ut dixit Origenes, prius fuisset in cœlis commemorata, additque: *Undè quod in Origenem meritò damnatum est, qui animarum antequam corporibus insererentur, non solum vitas, sed & diversas fuisse asseruit actiones, necesse est, ut etiam in isto, nisi maluerit sententiam abdicare, plectatur*. In eadem etiam Synodo, ut notavimus, Dioscorus accusatus est, tanquam *semper quæ Origenis sunt sapientis*. Sed in Synodo etiam Constantinopolitana Oecumenicâ II. Origenes in Macedonianis, qui Spiritum Sanctum adorandum uti Deum negabant, damnatus fuit. Nam Origenes testibus Sanctis Epiphonio, & Hieronymo Spiritum Sanctum creaturam esse asseruit. Sanctus Augustinus lib. de Hæres. cap. 43. scribit nonnullos negare illum dixisse, *Spiritum Sanctum creaturam*; additque: *sed qui ejus plura legerunt, contradicunt*. Legatur Epistola Hieronymi ad Avitum. Igitur non in solâ Quintâ Synodo, sed & in quatuor prioribus Origenis doctrina damnata est cum Ario, Macedonio, Nestorio, & Eutychemi, ut mirum non sit, si magnus ille maximus Nepotis Sancti Cyrilli Alexandrini decessor Theophilus pronunciarit Epistola 1. Paschali fuisse Origenem *Hydram omnium hæreseon*. Hinc factum est, ut in Synodis nunquam cum Patribus Origenes nominatus fuerit, imò neque Hæretici Nestorius, Eutychemi, Monothelitæ, aliique ullum ab Origenem suffragium petierint, sciebant enim illius testimonium infamiâ apud omnes laborare. Obiicit Halloix, magnum Athanasium ostendisse in lib. de decretis Nicænæ Synodi contrâ Eusebium, Origenem procul esse ab Arii infantiâ. Sed notare etiam debebat

CAPUT VII.

bat adversarius, quæ ibidem Athanasius præmiserat de Origene: *Nam quæ veluti quærens, & ingenium exercens scripsit, hæc non tanquam ipsius ita sentientis sint, accipiat quisquam.* Est enim doctum pharmacum Athanasii. Origenes more solito in utramque partem disputavit, de quo nolim cum quopiam contentionis funem ducere.

Unum hic subijciam, Sanctissimos Monachos, & Antistites, qui Justiniano imperante florere, Origenis scripta semper damnasse. Sanctus Sabas pro Origenistis compefcendis legationem ad Justinianum suscepit, de qua re pluribus cap. 1. dictum est. Sancti Theodosius, cujus memoria die 11. Januarii agitur, Origenem supra cæteros detestabatur. Scriptor vitæ ejusdem cap. 13. apud Bollandum ait: *Maximè autem, ostendebat se avversari Origenem, qui existimavit suum in hoc ponendum studium, ut divina Apostolorum prædicationi nugæ contexeret gentilium, & luderet in verbis minimè ludicris.* Honoris gratiâ ita ab ipso Halloix initio quæstionis 10. pag. 343. appellatur Sanctus Theodosius Cœnobiarcha *vir fide, & pietate, & prodigiorum multitudine clarissimus.* Origenis hostem eundem fuisse ignoravit. Tertius est Sanctus Joannes Silentiarius Episcopus, qui adversus Origenistas acerrimè decertavit. Auctor vitæ ejusdem apud Surium die 13. Maji ita satur cap. 23. *Mittens narrare ejus de fide certamina, quæ suscepit adversus Origenis, & Theodori Mopsuestiæ dogmata, & eorum, qui ea defendebant.* Hic à sede suâ fugiens inter Monachos Palæstinos centenarius ultra annum 554. vixit. Huic jungendus est Sanctus Quiriacus, cujus festum celebratur 29. Septembris; legimus apud Surium illius res gestas brevitate, ac diligentia pari descriptas, de illo autem inibi hæc scribuntur: *Vehementissimè decertavit adversus eos, qui eadem sentiebant, quæ Origene:* Capite 10. sequenti verò undecimo Origenis errores recensentur. Halloix Monachos illos Palæstinos, qui contra Origenem libellos Justiniano Imperatori obtulerunt, carpit scribens, Justinianum *auditis quorundam rudium Monachorum contra Origenistas querimonis edictum de damnando Origene scripsisse.* Itane, si superis placet, veluti ex *rudium Monachorum* cœtu Sabas, Theodosius, Quiriacus, Joannes Silentiarius despicientur, quos & Imperatores, & Patriarchæ ad usque sydera extulerit, laudandi verò venient Nonnus, Leontius, ac cæteri Neo-Lauritæ Origenis studiosissimi? Sanctus Euty chius Patriarcha Constantinopolitanus Origenem, ejusque primarios sectatores Didymum, & Evagrium damnavit, unde Victor Tunonensis vocat Euty chium damnatorem *Evagrii Eremitæ Diaconi, & Didymi Monachi, & Confessoris Alexandrini.* Hic autem Euty chius in exilium à Justiniano missus fuit falsis delationibus eorum, qui execranda nugæ Origene, & Evagrii, & Didymi dogmata defendebant teste Eustathio cap. 25. de Vita Euty chii. Ex his liquet, quàm procul à vero sit Baronii de Euty chio nostro suspicio, nempè cum constet, acta Synodi V. ab Origenistis, ac præcipuè Theodoro Cæsareæ mutilata fuisse, Euty chium quoque cum Theodoro eam in rem operam associasse, unde ait ad annum 553. pag. 440. *Sed & in non levem suspicionem Origenismi induci potuit Euty chius Constantinopolitanus Episcopus:* Cum tamen Sanctus Euty chius inter præcipuos Origenistarum persecutores ab illius ætatis scriptoribus numeretur.

Synodus V. contra tria capitula celebratur. De anno Synodi singularis opinio Christiani Lupi V. C. confutatur. Vigilus Papa Concilii acta scripto Constituto reprobatur. Evagrius, ac Didymus Origenista in eadem Synodo damnantur, Halloix perperam negante.

Cum adversarius ea, quæ de intruso ab invidis inter hæreticos Origene in anathematismum undecimum, ac de ejusdem damnatione per dolum collationi quintæ insertâ ne sempliciores quidem unquam credituros satis intelligeret, omnes enim saceratoris antiquitatis tabulæ ipsius somnia procul expellunt, ingenti prorsus audaciâ, in ipsam Sacrosanctam Quintam Synodum impetum collegit, & quod veteres Origenistæ tentare extimuerunt, tot fulminibus dejectum Origenem rursus erigere nixus ea contra Synodum dictæ protulit, quæ initio quidem libri recitata iterum hic repetere religioni duco. Sanè non possum non ridere, considerans novum hunc Origenis advocatum à veterum Origenistarum decretis rebellantem Synodum V. quam Theodorus Origenis sectator præcipuus convocandam curavit, mille maledictis lacessere. Etenim illi *ad ultionem eorum, quæ contra Origenem gesta sunt,* inquit Liberatus cap. 24. damnationem trium capitulorum in Synodo V. conflatant, undè rectè summus Ecclesiæ Historicus Baronius ad annum 553. pag. 440. observavit, *Quintæ Synodi Coryphæos Origenis errores ex parte sectatos.* Et quod mirere, Theodorum Mopsuestenum Halloix totis lacertis defendit, qui teste laudato Carthaginensi Diacono cum multa opuscula edidisset contra Origenem, *exosus, & accusabilis* habebatur ab Origenistis. Quæ quidem si Halloix observasset, profectò tam nobilem, tam vehementem, tam operosam Theodoro Origenomacho advocacionem non commodasset.

Peractâ in Quintâ Synodo Origenis damnatione, in quam vel ipse Theodorus Cappadox aulæ Protheus Justiniani sui adulandi gratiâ consentit, Imperator instare cepit Vigilio, ut & causam de tribus capitulis in Synodo discuteret. At Vigilus cum Occidentales Episcopus timore Justiniani adesse nolle intelligeret, se cum paucis Italis, atque Illyricis remittè definire posse negabat, ut nulla deinceps ab Occidentis Episcopis contradictio fieret. Ea tandem sententia placuit, ut pari Latinorum, ac Græcorum numero Synodus componeretur, quod antè festum Paschæ, quod hoc anno 553. contigit 20. Aprilis statutum fuit. Audiatur ipsemet Vigilus in Constituto ad Justinianum. *Postea verò hoc magis cum consensu Fratrum nostrorum nostrarum partium Episcoporum nuper antè sanctum Paschæ diem pietas vestra constituit, ut ex æquato numero his Pontificibus, qui in Constantinopolitana Urbe presentes sunt, de tribus capitulis, ex quibus quæstio vertitur, secundum superius designatum Fratrum nostrorum Episcoporum professionem deberemus invire tractatum.* Cæterum Græci Patres his intellectis tumultuari, venisse se ex longinquis provinciis Synodi Oecumenicæ causâ, hujus autoritatem, ac nomen deprimi, si à paucissimis celebretur, plurimos Sapientissimos excludendos, si pari eum Latinis numero coeundum sit; Synodos frequentissimas à solis Græcis celebratas; in Calchedonensi sexcentorum, & triginta Patrum coiventu legatos tantum Leonis Papæ ex Latinis interfuisse. Nicænam omnibus